

MÔ HÌNH SỐ HOÁ DỮ LIỆU ĐỐI VỚI DI TÍCH
ĐÌNH LINH ĐÀM, PHƯỜNG HOÀNG LIỆT,
QUẬN HOÀNG MAI, THÀNH PHỐ HÀ NỘI

PHẠM NGỌC TRÂM

Email: phamngoctram0691@gmail.com

Học viên K11 - Quản lý văn hóa, Trường ĐHSP Nghệ thuật Trung ương

MODEL OF THE IMPLEMENTATION DIGITALIZATION OF DATA
FOR THE RELIC OF LINH DAM COMMUNAL HOUSE,
HOANG LIET WARD, HOANG MAI DISTRICT, HANOI CITY

ABSTRACT

TÓM TẮT

Đình Linh Đàm được Bộ Văn hoá - Thông tin xếp hạng là Di tích kiến trúc - nghệ thuật theo Quyết định số 1460/VH ngày 28/6/1996. Bài viết giới thiệu và đánh giá về việc triển khai mô hình “Số hóa dữ liệu” đối với di tích Đình Linh Đàm thông qua công tác tham mưu văn bản và công tác tuyên truyền. Bằng phương pháp điền dã và tiếp cận hệ thống văn bản quản lý nhà nước, tác giả đã tổng hợp một số vấn đề trong cơ chế phối hợp giữa các chủ thể tham gia từ cấp Thành phố, cấp Quận đến cấp phường để làm căn cứ đề xuất các biện pháp quản lý tốt hơn trong thời gian tới.

Từ khóa: Mô hình, di tích, số hóa dữ liệu

Linh Dam Communal House was ranked by the Ministry of Culture and Information as an Architectural and Artistic Monument according to Decision No. 1460/VH dated June 28, 1996. This article introduces and evaluates the implementation of the "Data Digitization" model for Linh Dam Communal House through document consultation and propaganda work. Using fieldwork methods and accessing the system of state management documents, the author has synthesized a number of issues in the coordination mechanism between participating entities from the city level, district level to ward level as a basis to suggesting better management measures in the future.

Keywords: Model, Relic, digitalization of data

ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong những năm qua, việc giáo dục truyền thống cách mạng cho thanh thiếu nhi được gắn với các di tích lịch sử bằng các hoạt động quen thuộc như: tổ chức lễ báo công, dọn dẹp vệ sinh các khu di tích; dâng hương, thăm quan di tích lịch sử, tổ chức lễ kết nạp đoàn viên, đảng viên, sinh hoạt chính trị, sinh hoạt truyền thống, nói chuyện chuyên đề, xem phim tư liệu tại các địa chỉ đỏ,... Bên cạnh những hình thức giáo dục truyền thống, những năm trở lại đây việc ứng dụng công nghệ hiện đại, thành tựu của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 vào chung tay giữ gìn và giới thiệu các di sản di tích lịch sử trên địa bàn thành phố Hà Nội trở thành một trong những cách thức đặc biệt hiệu quả được triển khai, bởi - trong thời đại công nghệ 4.0 diễn ra mạnh mẽ, số hóa tiến tới chuyển đổi số di sản được coi là xu hướng tất yếu. Đây cũng là giải pháp căn cốt để tối ưu hóa khả năng lưu trữ, bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa theo hướng bền vững; là một bước tiến quan trọng để vừa làm tốt công tác bảo tồn di tích, vừa đem lại những

thay đổi tích cực trong việc khai thác, quảng bá văn hóa, di tích. Trên địa bàn quận Hoàng Mai, phường Hoàng Liệt nhận thấy tầm quan trọng của việc ứng dụng công nghệ hiện đại vào quản lý di tích trên địa bàn phường, các đơn vị chức năng đã phối hợp triển khai mô hình “Số hóa dữ liệu”, trong đó, triển khai mô hình tại Đình Linh Đàm là một trong những hoạt động tiêu biểu chào mừng kỷ niệm 20 năm thành lập quận Hoàng Mai (2003 - 2023).

1. Công tác tham mưu

1.1. Văn bản

Trong 10 Chương trình hành động của Thành ủy Hà Nội, Chương trình số 06 về “Phát triển văn hóa, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, xây dựng người Hà Nội thanh lịch, văn minh giai đoạn 2021 - 2025” (sau đây gọi tắt là Chương trình số 06) được xác định là một trong những nội dung quan trọng mà thế hệ trẻ cần tham gia sâu, có chất lượng, hiệu quả; bởi thanh niên là lực lượng quan trọng trong xã hội, việc xây dựng thế hệ trẻ thanh lịch, văn minh, nhạy bén với

thời cuộc, tiên phong trong chuyển đổi số, tham gia có chất lượng và trách nhiệm trong tổ chức các hoạt động văn hóa. Để cụ thể hóa các mục tiêu thực hiện Chương trình 06, Ban Thường vụ Thành đoàn Hà Nội đã xây dựng “Kế hoạch hành động của thanh niên Hà Nội” đồng thời xác định 03 nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm tổ chức Đoàn Thủ đô cần triển khai gồm: Thanh niên tham gia phát triển văn hóa; Thanh niên tham gia nâng cao chất lượng nguồn nhân lực Thủ đô và Thanh niên tham gia xây dựng người Hà Nội thanh lịch, văn minh. Những giải pháp trọng tâm này đã được cụ thể hóa thành các Kế hoạch, Đề án thực hiện, trong đó Đề án “Số hóa dữ liệu di tích lịch sử, địa chỉ đỏ trên địa bàn Thành phố phục vụ công tác tuyên truyền, giáo dục cho đoàn viên, thanh thiếu nhi” được Đoàn Thanh niên tham mưu theo từng cấp, trình UBND cấp tương ứng ký ban hành. Việc ứng dụng chuyển đổi số trong dữ liệu hóa các di tích lịch sử, địa chỉ đỏ trên địa bàn Thành phố đã và đang là phần việc được các cấp bộ Đoàn tích cực triển khai và thu được nhiều kết quả nổi bật, có sức lan toả và được lãnh đạo, đoàn viên thanh niên và Nhân dân ghi nhận.

1.2. Công tác thông tin tuyên truyền

Công tác tuyên truyền nâng cao nhận thức của các cấp, ngành, Nhân dân trên địa bàn phường Hoàng Liệt trong việc chấp hành các văn bản pháp luật của nhà nước về di tích được triển khai rộng rãi, không chỉ nhóm người tham gia quản lý. Các đơn vị chức năng phối hợp chặt chẽ với các ngành, đoàn thể đặc biệt là các nhà trường trong hoạt động ngoại khóa, các phong trào thi đua “Xây dựng tổ dân phố văn hóa, đô thị văn minh”, “Xây dựng trường học thân thiện, học sinh tích cực”... Phường Hoàng Liệt xây dựng kế hoạch, tổ chức các cuộc thi tìm hiểu về di tích, tìm hiểu về quá trình hình thành, về lịch sử và các giá trị truyền thống, xây dựng thành các tiết học trong các môn lịch sử địa phương để giáo dục truyền thống cho thế hệ trẻ; làm mới các bảng giới thiệu về di tích, nội quy, quy chế bảo vệ di tích, bộ quy tắc ứng xử nơi công cộng thống nhất theo quy định của thành phố Hà Nội nhằm giúp nhân dân hiểu rõ hơn về nguồn gốc di tích, ứng xử nơi công cộng văn minh, lịch sự; bổ sung các biển chỉ dẫn đường đến di tích tại các nút giao thông từ Nguyễn Xiển vào khu di tích.

Trong quá trình đổi mới phương pháp quản lý, phường Hoàng Liệt thường xuyên tổ chức các cuộc hội thảo, tọa đàm mang tính chuyên sâu với nội dung tìm hiểu, đánh giá thực trạng công tác quản lý di tích lịch sử văn hóa cấp quốc gia trong giai đoạn hội nhập; đánh giá công tác quản lý di tích đình Linh Đàm, tìm hiểu các giá trị lịch sử, văn hóa, nghệ thuật, tính thiêng của di tích.

Cùng với việc đổi mới về phương thức tuyên truyền ứng dụng công nghệ, trong thời gian tới, công tác

tuyên truyền về di tích Đình Linh Đàm được mở rộng đến với thiếu niên trên địa bàn phường thông qua hình thức sinh hoạt chào cờ đầu tuần của các trường Tiểu học, Trung học cơ sở trên địa bàn phường Hoàng Liệt.

Phương thức tuyên truyền qua báo chí cũng là phương thức hiệu quả. Các đơn vị tham gia quản lý gửi tin bài giới thiệu về di tích Đình Linh Đàm trên hệ thống chuyên trang, chuyên mục của báo Tuổi trẻ Thủ đô và báo điện tử tuoiitrethudo.vn về lĩnh vực văn hóa - xã hội, bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa, xây dựng người Hà Nội thanh lịch, văn minh.

1.3. Khánh thành Mô hình số hóa địa chỉ đỏ đối với di tích đình Linh Đàm, phường Hoàng Liệt, quận Hoàng Mai

Sáng ngày 07/5/2023, Đoàn Thanh niên phường Hoàng Liệt phối hợp với Ban quản lý di tích lịch sử văn hóa quận Hoàng Mai và cấp ủy chi bộ, đoàn thể Tổ dân phố số 12 tổ chức ra mắt các biển công trình Thanh niên “Chuyển đổi số trong quảng bá di tích lịch sử văn hóa trên địa bàn phường Hoàng Liệt” tại Đình Linh Đàm. Sau khi ra mắt, Đoàn Thanh niên phường đã hướng dẫn các thành viên tham gia công tác quản lý tại di tích cách quét mã QR để xem thông tin di tích một cách dễ dàng, thuận tiện.

2. Cơ chế phối hợp

Mô hình “Số hóa dữ liệu” di tích Đình Linh Đàm tại phường Hoàng Liệt nằm trong khuôn khổ Đề án “Số hóa dữ liệu các di tích lịch sử, địa chỉ đỏ trên địa bàn thành phố Hà Nội phục vụ công tác tuyên truyền, giáo dục cho đoàn viên, thanh niên” (Phê duyệt theo Quyết định số 3821/QĐ-UBND ngày 12/10/2022 của UBND Thành phố) và Kế hoạch “Thanh niên Thủ đô tham gia quảng bá văn hóa, du lịch Thăng Long - Hà Nội” do Thành đoàn Hà Nội ban hành. Để triển khai hiệu quả và đồng bộ tại các di tích lịch sử trên địa bàn Thành phố và cụ thể tại di tích Đình Linh Đàm, cần có cơ chế phối hợp chặt chẽ từ các đơn vị liên quan và từ cấp Thành phố đến địa phương, cụ thể:

2.1. Thành đoàn Hà Nội phối hợp với Sở Văn hoá và Thể thao Hà Nội

Thành đoàn Hà Nội đã chủ động phối hợp với Sở Văn hóa Thể thao Hà Nội tổng hợp danh sách về 328 điểm di tích cách mạng và hơn 600 di tích lịch sử văn hóa trên địa bàn Thành phố Hà Nội đăng ký tham gia, triển khai xây dựng tuyên truyền bài giới thiệu về các di tích. Ban Thường vụ Thành đoàn đã thống nhất phương án với đơn vị tư vấn thực hiện theo phương thức trải nghiệm thực tế ảo VR 360 và có mẫu thực thuyết minh giới thiệu về điểm di tích từ đó thiết lập hệ thống bản đồ số dữ liệu các địa chỉ đỏ trên địa bàn Thành phố. Đến tháng 11/2023 đã thực hiện xong tại 12 quận với khoảng 150 điểm di tích.

2.2. Đoàn Thanh niên quận Hoàng Mai phối hợp với Phòng Văn hoá Thông tin quận Hoàng Mai

Các di tích lịch sử tại địa phương (gồm di tích Đình Linh Đàm tại phường Hoàng Liệt) được tổng hợp và phân công Đoàn Thanh niên 30 quận, huyện, thị xã phụ trách, phối hợp với cơ quan văn hóa tại địa phương để triển khai mô hình. Phòng Văn hóa Thông tin quận Hoàng Mai tiếp nhận thông tin và dữ liệu về di tích Đình Linh Đàm thông qua Ban Quản lý di tích và cộng đồng dân cư tại Tổ dân phố 12, tổng hợp và biên tập thành nội dung giới thiệu và tuyên truyền di tích. Các dữ liệu này được Đoàn Thanh niên quận Hoàng Mai tiếp nhận để tiến hành mã hóa bằng công nghệ.

Cùng với đó, Đoàn Thanh niên quận Hoàng Mai phối hợp với cơ quan văn hóa của quận để tổ chức nhiều hoạt động tham gia bảo tồn, phát huy giá trị các di sản văn hóa như: tổ chức các hoạt động về nguồn, đến với địa danh lịch sử, các địa chỉ đỏ; tổ chức các hoạt động chăm sóc, tôn tạo và phát huy giá trị các khu di tích lịch sử, di tích văn hóa, di tích cách mạng; sinh hoạt truyền thống, sinh hoạt chuyên đề tại các địa chỉ đỏ, di tích lịch sử; triển khai mã hóa, đặt điểm QR code tuyên truyền tại các di tích lịch sử, địa chỉ đỏ; ra quân các đội hình tuyên truyền Hỗ trợ du lịch Thăng Long - Hà Nội. Phối hợp tổ chức các hoạt động giáo dục truyền thống lịch sử cho đoàn viên, thanh thiếu nhi của quận Hoàng Mai.

* Đoàn Thanh niên phường Hoàng Liệt phối hợp với Ban quản lý di tích

Căn cứ sự phân công từ cấp Thành phố, cấp quận, Đoàn Thanh niên phường Hoàng Liệt chủ trì việc đưa mô hình “Số hóa dữ liệu” vào di tích Đình Linh Đàm. Một vấn đề quan trọng cần sự phối hợp chặt chẽ giữa Đoàn Thanh niên phường với Ban Quản lý di tích đó là việc duy trì mô hình hoạt động hiệu quả tại địa phương. Đây được đánh giá là cơ chế phối hợp quan trọng nhất vì người thực hiện là những người tham gia trực tiếp vào công tác quản lý di tích Đình Linh Đàm. Cơ chế phối hợp được thực hiện thông qua việc phân công nhiệm vụ cụ thể:

- Bí thư Đoàn Thanh niên phường: Chịu trách nhiệm chính trong các hoạt động khánh thành, đưa vào hoạt động và duy trì việc số hóa các dữ liệu về di tích. Là thành viên tham gia tổ chỉ đạo cấp quận và chịu trách nhiệm báo cáo các cấp về kết quả và các vấn đề phát sinh trong quá trình triển khai. Là đầu mối phối hợp giữa Đoàn Thanh niên phường với Ban Quản lý di tích đồng thời là đầu mối liên hệ với các trường Tiểu học, THCS trên địa bàn phường để tổ chức hoạt động sinh hoạt, giáo dục truyền thống tại di tích hoặc tại trường nhưng sử dụng dữ liệu số của di tích.

- Phó Bí thư Đoàn Thanh niên phường: Hỗ trợ Bí thư Đoàn phường, chịu trách nhiệm trong trường hợp Bí

thư Đoàn phường vắng mặt. Là đầu mối liên hệ giữa Đoàn Thanh niên phường với bộ phận giúp việc tại Tổ dân phố số 12 và cộng đồng dân cư quanh khu vực Đình Linh Đàm. Chịu trách nhiệm về kỹ thuật và công nghệ trong quá trình triển khai.

- Bí thư Chi đoàn Tổ dân phố 12 và đoàn viên thanh niên phường: Là lực lượng trực tiếp vận hành mô hình tại di tích, có trách nhiệm hướng dẫn người dân quét mã QR code, bảo quản các cơ sở vật chất liên quan, ghi chép những thay đổi và biến động tại di tích để cập nhật vào hệ thống dữ liệu của di tích. Đây cũng là lực lượng hỗ trợ và giúp việc trong các sự kiện văn hóa, lịch sử được tổ chức tại di tích. Và tham gia tuyên truyền đến đông đảo người dân về giá trị văn hóa, lịch sử của di tích.

KẾT LUẬN

Mô hình “Số hóa dữ liệu” di tích Đình Linh Đàm tại phường Hoàng Liệt, quận Hoàng Mai có ý nghĩa quan trọng trong việc bảo tồn, gìn giữ những giá trị văn hóa, lịch sử của Đình Linh Đàm. Trước hết, mô hình đã định danh địa lý của di tích trên hệ thống bản đồ số, để di tích trở thành địa điểm chính danh có thể dễ dàng tìm kiếm và đánh dấu mốc trên các bản đồ số. Sau đó, các dữ liệu về văn hóa, lịch sử của di tích sẽ được cập nhật trên phần giới thiệu được mã hóa trên hệ thống, hỗ trợ cho công tác lưu trữ và tuyên truyền trực tuyến. Từ đó, việc đưa nội dung bảo tồn di tích gắn với các hoạt động học tập, du lịch ... sẽ hiệu quả và thuận lợi hơn. Đây được coi là điểm mới, sáng tạo trong công tác quản lý văn hóa và hoạt động bảo tồn di sản văn hóa trong giai đoạn hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Trần Văn Bính (chủ biên) (2010), *Văn hóa Thăng Long - Hà Nội, hội tụ và tỏa sáng*, Nxb Thời đại.
2. Lê Ngọc Dòng (2005), *Tổ chức, quản lý và khai thác các di tích và danh thắng ở Việt Nam trong cơ chế thị trường*, Nxb Văn hoá Thông tin, Hà Nội.
3. Nguyễn Đăng Duy - Trịnh Minh Đức (1993), *Bảo tồn di tích lịch sử văn hóa*, Trường Đại học Văn hóa Hà Nội, Hà Nội.
4. Trịnh Thị Minh Đức (Chủ biên, 2007), *Bảo tồn di tích lịch sử văn hóa*, Nxb Đại học Quốc gia Hà Nội, Hà Nội.
5. Lê Như Hoa (2000), *Quản lý văn hoá đô thị trong điều kiện công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước*, Viện Văn hoá và Nxb. Văn hoá Thông tin, Hà Nội.
6. Nhiều tác giả (2018), *Quản lý và khai thác di sản văn hóa trong thời kỳ hội nhập*, Nxb ĐHQG Hồ Chí Minh, HCM.
7. Nhiều tác giả (2000), *Lĩnh nam chích quái*, Nxb Kim Đồng, Hà Nội.
8. Thành ủy Hà Nội, *Chương trình số 06 CT/Tr/TU ngày 17/3/2021 về “Phát triển văn hóa, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, xây dựng người Hà Nội thanh lịch, văn minh giai đoạn 2021 - 2025”*.